

መምርሒ ውሳኔ-ምሃብ ብሓበላ ንዝተለኸፉ ሕሙማት A Decision-Making Guide for Patients Diagnosed with Cataract(s)

ሓበላ እንታይ እዩ?

መብዛሕትኡ ግዜ ሌንስ ዓይን ንዝባዕ ዓመታት ህይወት ንጹር እዩ። ሓበላ ምስ ዝምዕብል እቲ ሌንስ ደበና ይኸውን። መብዛሕትኡም ሰባት ምስ ዕድመ ሓበላ የጋጥሞምን ኣብ ክልቲኡ ዓይኖም ይረአዮምን። ሓንቲ ዓይን ካብታ ካልኣይቲ ዓይን ዝኸፍአት ክትከውን ትኽእል እያ።

መብዛሕትኡም ሓበላ ዘለዎም ሰባት ኣብ መዓልታዊ ንጥፊታት (ንኣብነት ንባብ) ጸገማት የሰተብህሉ። ገለ ሓበላ ዘለዎም ሰባት ዋላ ድሕሪ ደጊም ሕጋዊ ናይ ምዝዋር ረጅሒታት ኣብ ዘየማልኡሉ እዋን፣ ይለምድምን ኣብ ዓይኖም ዝመጽእ ለውጢ ኣየሰተብህሉሉን እዮም።

ሓበላ ቀስ ኢሉ ይኸይድን ኣብ ራእይኻ ሃንደበታዊ ለውጢ ከስዕብ ተኸእሎ የብሉን። ብኡንብኡ መጥባሕቲ ከየድልየካ ይኽእል እዩ። ኣብ መነጻጽርካ ምቕያር ወይ መጥባሕቲ ተወሳኺ ብርሃንን ምጥቃም ብዝበለጸ ንምርኣይ ክሕግዘካ ይኽእል እዩ። ሓኪምካ ካብ መጥባሕቲ ረብሓታት ከምዘሎ ክመኽረካ ይኽእል እዩ። ኣብቲ እዋን እቲ፣ መጥባሕቲ ኣብ ግምት ክኣቱ ኣለዎ፣ ምድንጓይ ድማ ዝበለጸ ክኸውን ኣይኽእልን እዩ።

እንታይ ምልክታት እዩ ዝህልወኒ?

ሓይ ሓይ ልሙዳት ምልክታት ሓበላ(ዛት) እዞም ዝስዕቡ እዮም፡

- ድብዝሃ፡ ፊልም ዝመስል፡ ግመ ዝመልኦ፡ ደበናዊ፡ ድብዝሃ ዝበለ ወይ ድብዝሃ ዝበለ ራእይ
- ናይ ቅድሚት ዝረአየካ ብርሃን ብለይቲ ኣገዩ ድሙቕ ምዃን
- ኣብ ጸሓይ ምጥማት ዘጋጥም ጸገማት ምህላው
- ኣንኣሽቱ ፊደላት ኣብ ምንባብ ጸገማት ምህላው
- ኣብ ድኹም ብርሃን ናይ ምርኣይ ጸገም
- ኣብ ኣገባብ ሕብርታት ምርኣይ ዝመጽእ ለውጢ
- ራእይ ብጽላሎት ምስሊ “ዕጽፊ” ምዃን

ሓበላ ብኸመይ ይእለ?

መጥባሕቲ ሓበላ “ናይ ቀትሪ መጥባሕቲ” ዝበሃል ኣገባብ ኮይኑ፣ ኣብ ሆስፒታል ንሓደ ለይቲ ዝጸንሕ ኣይኮነን። ዓይን ንምድንዛዝ ከባብደዊ መደንዘዚ ተጠቒምካ

ይፍጸም። መብዛሕትኡም ሕሙማት ሓፊሻዊ መደንዘዚ ኣየድልዮምን እዩ።

ጭንቀት እንተሃልዩካ ንመረጋግኢ ዝኸውን መድሃኒት ክህሉ ይኽእል እዩ። ድሕሪኡ ናብ ዝሃዘካ ሰብ ከድልየካ እዩ ከምኡ’ውን ኣብ ዓይንኻ ንግብ ንምእታው ወይ ምዝዋር ሓገዝ ከድልየካ ይኽእል እዩ። ኣብ ክልቲኡ ዓይን መጥባሕቲ ሓበላ ዘድልየካ እንተኾይኑ፣ መብዛሕትኡ ግዜ ኣብ መንጎ ክልቲኡም መጥባሕቲ ናይ ምጽባይ ግዜ ኣሎ እዩ።

ኣብ መጥባሕቲ፣ እቲ ሓኪም ዓይን ነቲ ተፈጥሮኣዊ ሌንስ ምስቲ ዝደብዘዘ ብንእሽተይ መቐረጺ ኣቢሉ ኣውጺኡ ብኣርቲፊሻል ሌንስ (IOL) ይትክእ እም ኣብኡ ንሓዋሩ ይጸንሕ።

ብዙሕ ዓይነታት ሰብ-ሰርሖ ሌንሳት (IOLs) ኣለዉ። ብ MSP ዝተሸፈኑ ሌንሳት ኣብ መብዛሕትኡም ተሓክምቲ ዘዕግብ ናይ ምርኣይ ዓቕሚ ምስትኽኻል ይህቡ።

መብዛሕትኡ ግዜ ድሕሪ መጥባሕቲ ንናይ ቀረባን ሓደ ሓደ ግዜ ድማ ንርሑቕ ራእይ መነጻጽር የድሊ።

ብMSP ዘይሸፈኑ ክኾኑ ዝኽእሉ ሌንስ መነጻጽር ከየድሊ ክሕግዙኻ ይኽእሉ እዮም። ይኹን እምበር፣ እዞም መነጻጽር ብስንኪ ውልቃዊ ምቕደውነት ወይ ጎናዊ ሳዕቤናት ንኹሎም ሕሙማት ዝምጥኑ ክኾኑ ኣይክእሉን እዮም። ሓኪም መጥባሕቲኻ ብዛዕባ ዝተፈላለዩ ኣማራጺታት ምሳኻ ክመደየጥ እዩ።

ሕውየተይ ከመይ ዝበለ እዩ ክኸውን?

- መብዛሕትኡም መጥባሕቲ ሓበላ ዝገበሩ ሕሙማት ካብቲ ቅድሚት ሕጂ ዝነበረ ዝሓሸ ራእይ ሓዞም እዮም ይሓውዩ። ይኹን እምበር፣ መብዛሕትኡም ሕሙማት ምሉእ ብምሉእ ንኸሓውዩን ንኸመዓራረዩን ክሳብ ውሑዳት ሰሙናት ክወስድ እዩ።
- መብዛሕትኡም ሕሙማት ኣብ እዋንን ድሕሪን መጥባሕቲ ቁሩብ ዘይምቕት ከምዘጋጥሙ ይሕብሩ። ከቢድቲ ጸገማት ልሙዳት ኣይኮኑን።
- ኣብ ገለ ኣጋጣሚታት፣ ድሕሪ እቲ መስርሕ (ድሕሪ ሰሙናት ክሳብ ዓመታት) ብድሕሪ እቲ ሓድሽ ኣርቲፊሻል ሌንስ ደበና ክፍጠር ይኽእል እዩ። እዚ

ድማ ብንእሽተይ ናይ ሌዘር ኣገባብ ክሕከም ይኸእል እዩ።

- ድሕሪ መጥባሕቲ ዝስምዓካ ልሙድ ስምዒት ደረቕነት፣ ኣላርጅን ገለ ተነቓቓኒትን ኣብ ዓይኒ እዩ። ንምሕጋዝ ልሰሉሰ ነጠብጣብ ክትጥቀም ከድልዩካ ይኸእል እዩ።

እንታይ ምልክታት እዩ ከህልወኒ መዓስ እየ ናብ ሓኪመይ ክድውል ዘለኒ?

ትጽቢታት ዝግበረሎም ምልክታት፡-

- ኣብ ውሽጢ 24 ሰዓታት ድሕሪ መጥባሕቲ
 - ዝደብዘዘ ራእይ
 - ቅልል ዝበለ ምቕያሕ
 - 'ሑጻ' ዝመስል ስምዒት ኣብ ዓይኒ።
- ካብ 24 ሰዓታት ክሳብ 1 ሰሙን ድሕሪ መጥባሕቲ
 - ዝበለጸ ራእይ
 - ቅልል ዝበለ ምቕያሕ
 - ውሑድ ቃንዝ ወይ ሑጻ' ዝመስል ስምዒት ኣብ ዓይኒ
- >1 ሰሙን ክሳብ ኣዋርሕ ድሕሪ መጥባሕቲ
 - ናይ መወዳእታ ሓድሽ መነጻር ትእዛዝ (ኣድላዩ እንተኾይኑ)

እዞም ዝሰዕቡ እንተ ኢጋጢ ምምካ ናብ ሓኪምካ ደውል፡-

- ኣብ ውሽጢ 24 ሰዓታት ድሕሪ መጥባሕቲ
 - ኣዝዩ ሕማቕ ቃንዝ ዓይኒ ወይ ሕማም ርእሲ
 - ረስኒ/ተምላስ
- ካብ 24 ሰዓታት ክሳብ 1 ሰሙን ድሕሪ መጥባሕቲ
 - ብጣዕሚ ሕማቕ ቃንዝ ዓይኒ
 - ዝገደደ ምቕያሕ ዓይኒ
 - ዝኸፍአ ራእይ
 - ብልጭታ ብርሃን ወይ ብዙሓት መንሳፊፍቲ ምርኣይ

- >1 ሰሙን ክሳብ ኣዋርሕ ድሕሪ መጥባሕቲ
 - ዝኸፍአ ራእይ

ብሓጺኡ

- መጥባሕቲ ሓበላ ልሙድ፣ ውሑድ፣ ውሑድ ቃንዝ ዘለዎን ውጽኢታውን እዩ።
- ዝኸነ መጥባሕቲ ዜሮ-ሓደጋ የብሉን፣ ሓኪም መጥባሕቲኻ ንኹሉ ሓደጋታትን ረብሓታትን ኣቐዲሙ ክምርምር እዩ።
- ራእይካ ኣብ መዓልታዊ ንጥፈታትካ ጸገም እንተፈጠሩልካ (ንኣብነት፣ ምንባብ ወይ ኮምፒተር ምጥቃም) ወይ ድማ ንናይ ፍቓድ መዘወሪ መኪናኻ ዘድልዩካ ነገራት ንምዕቃብ ራእይኻ ንምምሕያሽ መጥባሕቲ ሓበላ ዓይኒ ክትገብር ኣብ ግምት ከተእቱ ይግባእ። መጥባሕቲ ሓበላ ዓይኒ ምግባር ድሕነትካ፣ ዓርሰ-ምትእምማንካን ናጽነትካን ንምዕባይ ክሕግዘካ ይኸእል እዩ።
- ናይ ምርኣይ ጸገማትካ ንህይወትካ ብኸመይ ከም ዝጸለዎ ንሓኪምካ ምክፋልካ ርግጻኛ ኩን።

BCGuidelines.ca

